

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za pol leta 50 lir, za četrt leta 25 lir, mesečno 9 lir. Plača in toži se v Ljubljani

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ulica 27. Tel. 33-03. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 27. oktobra 1944

Preis - Cena L 0'80

Novo določbe o cenah

Dopolnitev naredbe o prijavi in zapori goveje živine

Šef pokrajinske uprave prezident div. gen. Rupnik je na podlagi pooblastila Vrh. komisarja odredil, da se v čl. 4. in 5. naredbe o prijavi in zapori goveje živine z dne 1. VI. 1943. določeni delež goveje živine po stanju celotne žive teže z dne 30. VII. 1944 zviša na 35% in znova postavlja pod zaporo na razpolago Prevodu.

Ogrevanje poslovnih lokalov

Pokrajinski gospodarski svet opozarja, da po obvestilu, ki ga je prejel od nemškega svetovalca, ni računati na to, da bi se mogel za bodočo zimsko sezono dodeljevati premog za poslovne lokale.

Zato se vsem lastnikom poslovnih prostorov in vsem tvrdkam priporoča, da si pravočasno uvozi za ogrevanje poslovnih prostorov drva.

Uvozna dovoljenja za drva bo izdajal Gospodarski svet vsakemu prosilcu, ko javi dobavitelja in količino, ki jo namerava uvoziti.

Prošnja za uvoz drv mora biti predhodno vidirana od Direkcije državnih gozdov, da ni zadržka proti uvozu drv od navedenega dobavitelja in iz označenega kraja.

Združenje industrijev in obrtnikov v Ljubljani.

Nabava drv

Ker preskrba trgovinskih lokalov za to zimo s kurivom zlasti s premogom še ni dokončno rešena, je Gospodarski svet skupno z Direkcijo državnih gozdov določil postopek, ki naj omogoči podjetjem samim, da si nabavijo sami potrebne količine drv.

1. Podjetje, ki želi uvoziti drva v Ljubljano, mora sestaviti pismeno prošnjo za izdajo prevoznice za drva, naslovljeno na Gospodarski svet, ki mora vsebovati:

a) Točen naslov, ime in priimek ter poklic uvoznika-podjetja, b) velikost in število poslovnih prostorov,

c) število peči, ki se nahajajo v poslovnih prostorih,

č) število nameščenecv, ki so zaposleni v dotičnem obratu.

2. Navesti se mora ime in naslov dobavitelja, od katerega so bila drva nakupljena, oz. nabavljena in kraj, odkoder želi uvoziti. Podatke o krajih, iz katerih je uvoz dovoljen, se dobe pri Združenju trgovcev, Direkciji drž. gozdov in Gospodarskem svetu.

3. Navesti se morata tudi količina in vrsta drv, ki jo želi podjetje uvoziti.

Tako sestavljeno prošnjo je treba predložiti v predhodno vidirane Direkciji državnih gozdov, ki se nahaja v palači Hranilnice Ljubljanske pokrajine v bivši Knaflevi ulici, I. nadstropje.

Ze vidirana prošnja s potrdilom Direkcije se nato predloži Uradu za kurivo Gospodarskega sveta v Beethovnovi ulici št. 10, prtiličje, ki prosilcu v nekaj dneh izda prevoznico za drva.

Prošnja in vidiranje nista podvrženi nikakršni taksi.

II. Ako želi uvoziti drva zasebni za potrebe svojega gospodinjstva, ne pa za svoj poslovni lokal, je treba sestaviti prošnjo kakor zgoraj pod I., vendar odpade navedba podatkov pod b), c) in č).

Pač pa je treba tej prošnji priložiti nakaznico za kurivo z glavo vred (ne samo odrezke za drva) in

Naredba o ustroju in področju oblastev za cene v Ljubljanski pokrajini

Na podstavi danega mi pooblastila odrejam:

Clen 1. — Komisar za cene za Ljubljansko pokrajino se vključuje v oblastvo šefa pokrajinske uprave v Ljubljani. Njegov službeni naziv je:

Šef pokrajinske uprave — komisar za cene za Ljubljansko pokrajino.

Clen 2. — Šef pokrajinske uprave — komisar za cene za Ljubljansko pokrajino izdaja z odredbami vse ukrepe, ki so potrebni, da se zagotovijo narodno- in vojnogospodarsko upravičene cene, izvzemši odredbe s splošno, cene zadevajočo vsebino.

Clen 3. — Prošnje za pregled ali novo določitev cen ali odmen vobče ali za posamezne primere morajo pristojni javni upravni uradi ali organizacije obrtne samouprave predložiti šefu pokrajinske uprave — komisarju za cene za Ljubljansko pokrajino.

Clen 4. — Vse ustanove in organizacije gospodarske samouprave so dolžne dajati v stvareh, zadevajočih cene, brezplačno pravno in upravno pomoč.

Clen 5. — Šef pokrajinske uprave — komisar za cene za Ljubljansko pokrajino sme zahtevati, da se pritegne k vsaki novi uravnavi mezd in plač.

Clen 6. — Pri okrajnih glavavstvih — v Ljubljani pri policijski upravi — se ustanovijo uradi za nadziranje cen.

Clen 7. — Šef pokrajinske uprave — komisar za cene za Ljubljansko pokrajino in uradi za nadziranje cen so v mejah svoje stvarne pristojnosti upravičeni:

a) zahtevati od vsakogar pismeno ali ustna pojasnila o vseh okoliščinah, ki so važne za določanje cen in za nadziranje cen, b) preiskovati poslovne, obratne in skladiščne prostore, c) vpogledovati v poslovne in gospodarske knjige, vstevši priloge, dokazila in zapiske.

Te pravice se lahko prenesejo na druga oblastva ali posamezne, uradno postavljene pooblaščenice. Le-ti imajo pri tem značaj javnega uradnika in so dolžni varovati uradno tajnost.

Clen 8. — Pri opravljanju nadziralne naloge, ki jim je poverjena, uporabljajo uradi za nadziranje cen vse razpoložljive policijske organe. Policijskim uradom izdajajo strokovna navodila.

glavarja domačinstva, na katerega je ta nakaznica izdana. Uvoznik sme biti samo glavar domačinstva, ker more samo on priložiti nakaznico.

Zasebniki, ki imajo družine do 4 članov, dobijo dovoljenje za uvoz do največ 12 kub. met. drv, družine z nad 4 družinskimi člani pa do največ 18 kub. met. drv.

Tudi take prošnje mora vidirati Direkcija drž. gozdov.

Priporočamo, da se vsi v kar največji meri poslužijo te ugodnosti in si preskrbe drva še pred nastopom mraza.

Združenje trgovcev v Ljubljani.

ZAPEKA V ŽELODCU tare tudi duha. Dovolite, da vam pomagamo?

Clen 9. — Šef pokrajinske uprave — komisar za cene za Ljubljansko pokrajino sme po upravni poti izdajati za izvrševanje te naredbe potrebne odredbe.

Trst dne 3. oktobra 1944.

Vrhovni komisar:
Rainer s. r.

Naredba o upravnem kazenskem postopku v stvareh, zadevajočih cene v Ljubljanski pokrajini

Na podstavi danega mi pooblastila odrejam:

Clen 1. — Za kršitve predpisov naredbe proti navijanju cen z dne 1. marca 1944 — Verordnungs- und Amtsblatt kos 3. z dne 4. marca 1944 — ali odredb, izdanih na podstavi te naredbe, izrekajo uradi za nadziranje cen lahko upravne kazni v denarju.

Višina denarne kazni navzgor ni omejena.

Zaplemba predmetov, na katere se kršitev nanaša, se lahko izreče ne glede na pravice drugih oseb. Prav tako se lahko odredi, da se morajo z nedovoljenimi cenami dobljeni višji izkupički odvesti. Znesek takega višjega izkupička se lahko oceni.

Clen 2. — Samo zase ali poleg denarne kazni se lahko odredi, da se obrtni obrat začasno ali trajno zapre, ali se nadaljnje obratovanje lahko veže na izpolnjevanje pogojev. Dalje se lahko tudi odvzame pravica trgovanja ali se podjetje, ko se mu je imenoval komisarjski upravitelj, lahko celoma ali deloma zapleni in se v posebno hudih primerih raztegne zaplemba lahko celoma ali deloma tudi na zasebno imovino prizadete osebe.

Clen 3. — Uradi za nadziranje cen lahko odredijo, da se morajo ukrepi po členih 1. in 2. objaviti ob stroških prizadete osebe.

Clen 4. — V manj pomembnih primerih se namesto denarne kazni lahko izda pismeno posvarilo.

Clen 5. — Preden se določi denarna kazni ali izda kateri ukrep po členih 2. in 3., je treba prizadeto osebo zaslišati in ji dati priložnost, da ovrže osumljaje, ki so zoper njo.

Clen 6. — Prizadeta oseba ima pravico, vložiti zoper upravni kazenski odlok v enem tednu po vročitvi pritožbo pri uradu za nadziranje cen, ki je odlok izdal. To pa ne velja, če je šef pokrajinske uprave — komisar za cene za Ljubljansko pokrajino sam izdal kazenski odlok.

Ce spozna urad za nadziranje cen, čigar odlok se spodbija, da je pritožba utemeljena, ji sam ugodi; sicer mora pritožbo predložiti šefu pokrajinske uprave — komisarju za cene za Ljubljansko pokrajino.

Pritožba nima odložne moči. Urad za nadziranje cen pa lahko odredi, da se izvršitev spodbijane odloka odloži.

Kazenski odlok se sme v pritožbenem postopku spremeniti tudi na škodo prizadete osebe. Odločba pritožbenega oblastva je dokončna.

Clen 7. — Če prizadeta oseba kršitev prizna, se lahko z ustreznim zapisom podvrže denarni kazni, ki jo urad za nadziranje cen takoj določi. Tako sprejeta kazni velja kakor da se je upravna kazni pravnomočno izrekla.

Clen 8. — Upravni kazenski odloki se izvršujejo po predpisih o izvrševanju sodnih kazenskih sodb.

Clen 9. — Stroški in pristojbine upravnega kazenskega postopka se morajo naložiti prizadeti osebi.

Kot pristojbina za kazenski odlok se pobira 10% naložene denarne kazni, najmanj pa 30 lir. V primerih iz člena 4. znaša pristojbina 30 lir.

Trst dne 3. oktobra 1944.

Vrhovni komisar:
Rainer s. r.

Turčija brez Nemčije

Za Turčijo je pretrganje gospodarskih odnosov z Nemčijo zelo resna zadeva. Iz Nemčije je Turčija dobivala lokomotive, vagoni, letala in atebtrin (sintetični kinin) in Nemčija je bila v turški zunanji trgovini na prvem mestu, ko je krila približno eno polovico turškega uvoza. Dobavitelj, ki bi mogli nadomeščati Nemčijo, Turčija zdaj ne najde in tudi pozneje jih bo težko našla. Letos spomladi je Turčija na zahtevo Anglije ustavila svoj izvoz kroma v Nemčijo.

Po nemško-turški trgovinski pogodbi iz leta 1941. in z dodatkom od oktobra 1943. bi morala Turčija v dveh letih — lani in letos — poslati v Nemčijo vsega skupaj 180.000 ton kroma, iz Nemčije pa bi dobila blaga za 55 milijonov turških funtov. Od tega bi bilo za 18 milijonov vojnega materiala. Da bi se izmenjava blaga pospe-

šila, je Nemčija Turčiji odprla kredit do 100 milijonov mark. Pri vsem tem pa Turčija ni v redu izpolnjevala trgovinske pogodbe. Od dogovorjene količine kroma je dobila Nemčija komaj 30%. Zavlačevanje dobav kroma je bilo Turčiji v veliko škodo. Po pogodbi z Nemčijo je postal krom važno turško izvozno blago in baš zaradi pogodbe z Nemčijo so v Turčiji proizvodnja kroma dvignili na višino zadnjega predvojnega leta.

Ko je Anglija zahtevala od Turčije, da ustavi izvoz kroma v Nemčijo, je Turčija sicer opozarjala, da je ta izvoz za njo zelo važen, dala pa se je zapeljati od angleške obljube, da bo kromovo rudo lahko izvažala v Anglijo. Če bi Anglija to obljubo tudi izpolnila, bo Turčiji še vedno ostalo drugo izvozno blago, ki ga je doslej prevzemala Nemčija.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

na les in oglje kot pogonsko gorivo. Samo ta povečana potrošnja lesa stane na leto okrog 28 milijonov švic. frankov.

Pri uvozu lesa Švica pred vojno ni imela težav. Drugače pa bo po vojni, kajti baš one dežele, kakor bivša Poljska, bivša Jugoslavija in Romunija, ki so prej dajale Švici največ lesa, so med vojno najbolj izčrpale svoje gozdove. Na drugi strani pa bodo Anglija, Francija in Nemčija, ki že pred vojno niso imele dosti lesa, potrebovale ogromne lesne količine pri svoji obnovi.

Švica bo morala po vojni računati predvsem z lastnimi gozdovi in skrbeti je treba že zdaj, da se bo proizvodnja lesa povečala, kajti na pomanjkanje lesa in težave pri uvozu se je treba pripraviti za več let. Proizvodnja lesa v Švici se da povečati. Od gozdov, ki so v javni posesti, je 519.000 ha ali 80% še brez pravega gozdarsko-tehničnega gospodarstva, kar prikraja letno proizvodnjo lesa za 500.000 m³. Z uvedbo in izboljšanjem smotrnega gospodarstva v vseh švicarskih gozdovih bi se letna proizvodnja lesa povečala za približno 800.000 m³ in bi se tako pridobil večji del tega, kar zdaj primanjkuje in kar bi bilo treba uvažati.

Več ko polovica švicarskih gozdov je v gorah in bi bili ti gozdovi po večini dostopni le tedaj, če bi zgradili še za kakih 20.000 km gorskih poti, kar bi stalo približno 700 milijonov švic. frankov. Ker so gorski gozdovi po vsej deželi, ne bo težave pri namestitvi in nastanitvi delovnih moči, ki se bodo lahko dobile iz najbližjih naselij.

Iz vsega predavanja se vidi, da Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Švicarji pravilno razmotrivajo probleme lesne preskrbe, ko se zavedajo, da se bo v Evropi potrošnja lesa po vojni močno povečala in da bo treba v prvi vrsti skrbeti za povečanje lastne lesne proizvodnje.

Industrija celuloze in papirja na Slovaškem

»Südost-Echo« poroča, da so politični in vojaški dogodki neugodno vplivali na slovaško industrijo celuloze in papirja. V primerjavi z letom 1942. se je proizvodnja celuloze že lani skrčila za 19%, letos pa še bolj, ker se je močno zmanjšal izvoz, za katerega sta namenjeni dve tretjini vse proizvodnje te industrijske panoge. Že lani so se zvišali produkcijski stroški ne samo zaradi višjih mezd in plač, temveč tudi zaradi znatne podražitve surovin in polizdelkov. Pri tem pa se cene celuloze na domačem trgu in tudi pri izvozu niso mogle zvišati. Najbolj je industrija celuloze prizadeta zaradi prepredenega izvoza v Italijo, ki je prej prevzemala nad 25% slovaške proizvodnje celuloze, skrčil pa se je tudi izvoz v Nemčijo in Protektorat.

Papir se je zaradi zvišanih produkcijskih stroškov doma podražil za 15%, pri izvozu v Protektorat pa za 13%, izvoz, ki je bil prej usmerjen v Italijo, Švico, Turčijo, Madžarsko, Nizozemsko, Španijo in Belgijo, pa je še bolj skrčen ko pri celulozi.

Surovin je še dovolj v deželi na razpolago, občutno pa je v obeh industrijskih panogah pomanjkanje strojev.

Švedske zaloge celuloze

Zveza švedskih industrijev je objavila, da doseže mesečna proizvodnja švedske industrije celuloze že nad 200.000 ton za izvoz. Ta visoka kapaciteta je bila dosežena zaradi tega, ker se je industriji celuloze posrečilo, da je med vojno svoje obrate modernizirala in tudi razširila. Pri vsakem večjem obratu te industrijske panoge je zdaj v skladišču najmanj po 50.000 ton gotove celuloze, ki čaka na odjemalce.

Skrb za les v Švici

Trgovsko združenje za okrožje Aarau je pripravilo predavanje o problemu preskrbe lesa po vojni v Švici. »Südost-Echo« je iz tega predavanja navedel nekatere misli in podatke, ker veljajo tudi za druge dežele.

Potrošnja lesa se je v Švici med

vojno precej povečala ter dosegla v zadnjem letu že 4 milijone m³, dočim znaša domača proizvodnja samo 3 milijone m³. Nabava 1 milijona m³ lesa stane 50 do 60 milijonov švic. frankov. Potrošnja lesa se je v Švici precej povečala zaradi preureditve cestnega prometa

Gostilničarski vestnik

Izplačilo božičnice

Pokrajnska zveza delodajalcev nas je obvestila, da je pristojna oblast odobrila podjetnikom, da lahko že sedaj izplačajo uslužbenecem božično nagrado, oz. trinajsto plačo, ne da bi čakali na čas, kakor je določen s kolektivno ali posebno pogodbo.

Dajanje kakršnih koli posojil nameščenstvu pa je prepovedano.

Sindikat gostinskih podjetnikov.

Vam IZ NOSA TECE KRI? Ali je ni škoda? Zakaj ne rečete nam, pa bi vam jo takoj ustavili?!

Draginja v Istanbulu

»Südost-Echo« navaja poročila turških listov, ki menijo, da je postal Istanbul najdražje mesto. Indeks vzdrževalnih stroškov se je dvignil od maja 1. 1914. na 2993. od maja 1. 1939. pa na 306. Tako so se cene od 1. 1914. zvišale za tridesetkrat, od 1. 1939. pa za več ko trikrat. Navedene številke indeksa vzdrževalnih stroškov pa imajo samo teoretično vrednost, v Istanbulu pa je v praksi marsikaj drugače. Tako n. pr. se po uradnih objavah najemnine niso zvišale od 1. 1939. v resnici pa so v zadnjem času tri do petkrat presegle svojo višino. Te podražitve sicer ne občutijo najemniki, ki so letos najemnine plačali za eno četrtletje ali še za več mesecev v naprej, občutijo jo pa vsi oni, ki zdaj najemajo stanovanja in poslovne prostore. Plače in mezde so se med vojno sicer zvišale za približno 150%, pri tem pa se je vendarle v primerjavi z zadnjim predvojnimi letom kupna moč državnih in zasebnih nameščencev znižala za najmanj 40%. Glavni vzrok druginje so špekulacije in zato zahteva turški tisk najstrožje kazni za veržnike in oderuhe.

Turčija brez srebrnega denarja

V Turčiji so iz plačilnega prometa v kratkem času izginili vsi srebrni kovanci, ker je po sedanji ceni srebra kovanec od 100 piastrov dobil kot kovina vrednost od najmanj 110 piastrov. Zaradi tega so srebrne kovance enostavno pretopili, na mesto njih pa pridejo v promet novi kovanci iz bron, niklja in železa.

JOS. L. ŠILIH SLOVENIA TRANSPORT LJUBLJANA

Zastopstva in korespondenti v vseh industrijskih in trgovskih centrih. — Redni vagoni in zbirni promet.

Načelna sodba o preračunu višine odpravnine

(Sodba apelacijskega kot revizijskega sodišča z dne 15. jul. 1944 — Rv 51/44)

Tožnik je bil pri nekem podjetju uslužben kot vodilni uradnik (ravnatelj) celih 12 let; januarja 1943 je bil brez odpovedi odpuščen iz službe (§ 239 o. z.). Tožnik je s tožbo uveljavljal za odpovedno dobo plačo in odpravnino (§ 333 o. z.), pri čemer si je pridržal uveljavljanje posebne odškodnine radi neutemeljenega odpusta. Kot odmerilno osnovo za preračun odpravnine je vzel tožnik plačo, ki jo je prejel v poslednjem mesecu dejanske službe; plači je pršteval tudi izdatke za socialna zavarovanja in za davke, ki jih je podjetje po službeni pogodbi za njega plačevalo.

Prvo sodišče je ugotovilo, da važen razlog za odpust brez odpovednega roka ni podan in obsodilo podjetje na plačilo plače za vso odpovedno dobo in odpravnino v višini, kakor jo je tožnik preračunal.

Na priziv toženega podjetja je apelacijsko sodišče glede razloga za takojšnji odpust dodalo: »vse to kaže, kako malo resen je predmetni odpustni razlog« in glede plače in odpravnine obsodilo v temelju kakor prva stopnja. Glede višine odpravnine pa je sodišče izreklo: »pač pa je utemeljen priziv, v kolikor se obrača proti prvotnemu obračunavanju odpravnine, v katero nikakor ni štel mesečnih zneskov, plačanih na uslužbenškem davku in na prispevkih za bolniško in pokojninsko zavarovanje.

V smislu § 333/1 obrt. zak. pripada tožniku kot odpravnina osemkratna mesečna plača, ki jo je sprejel v zadnjem mesecu.

Po službeni pogodbi pa plačuje toženka poleg dogovorjene mesečne plače še uslužbenški davek in javne dajatve za socialna zavarovanja; le drugačne davke plača tožnik iz svojega. Zato prvo navedeni zneski ne spadajo med plačo, ki jo tožnik prejema mesečno, nego jih odvaža toženka direktno do-

tičnim javnim blagajnam (odl. št. 4519 zb. obrtno-sodnih odločb pri § 23 Hofmann: Arbeitsrecht).

Proti sodbi apelacijskega sodišča sta obe stranki vložili revizijo. Toženo podjetje zaradi tega, ker je menilo, da obstoji važen razlog za takojšen odpust. Vrhovno sodišče se je v tem vprašanju v celem pridruživlo ugotovitvam prve in druge stopnje. Tožnik je pa vložil revizijo, ker je bila odpravnina za prispevke za socialna zavarovanja in uslužbenški davek skrajšana. Revizijsko sodišče tudi tožnikovi

reviziji ni ugodilo z utemeljitvijo:

»Revizija tožeče stranke se pritožuje z vidika § 597/4 epp., ker prizivno sodišče ni vzelo v odmerno podlago za odpravnino tudi zneska, ki ga je tožena za tožečo stranko plačevala pogodbeno na davkih in drugih socialnih dajatvah. Z ozirom na določbo § 333 o. z., ki kot tako podlago označuje mesečno plačo, ki jo je službojemnik sprejel v zadnjem mesecu, in ko se plačilo teh dajatev po toženi stranki ne more označiti kot plača, pa je stališče pobijane sodbe pravilno.«

Sodba vrhovnega sodišča v tem vprašanju, ko je imela judikatura prvič pri nas priliko izreči sodbo, je važna, ker se takih sodb po navadi drže prve stopnje. — c

Švedski računi na sovjetske kupčije

Na Švedskem so mnogi špekulirali na donosno kupčijo s sovjeti in zato je tudi nastalo sovjetom prijazno švedsko stališče. Že po prvi svetovni vojni si je Švedska prizadevala, da stopi z Rusijo v živahne trgovinske stike. Že leta 1920. je sklenila Švedska trgovinsko pogodbo s sovjeti. Bila je to prva trgovinska pogodba, ki so jo sklenili sovjeti s kako drugo državo. Mnogi na Švedskem so še danes ponosni, da je bila Švedska že tako zgodaj tako »dalekovidna«. Od 1. 1921. do 1924. je bila nato Švedska za sovjete ona država, ki jim je omogočala zvezo z inozemstvom. L. 1924. je bila nato sklenjena med Švedsko in Sovjetsko unijo definitivna trgovinska pogodba, ki je še danes v veljavi. Včasih je prišlo po tej pogodbi do živahnih kupčij, vedno pa je po vsakokratnih sovjetskih potrebah.

Polagoma pa se je Sovjetska unija industrializirala in sovjetske potrebe so padale, s tem pa je tudi nazadovala švedska trgovina z Rusijo. L. 1933. je padel švedski izvoz od 35 na 13 milijonov šv. kron in na tej nižini je ostal do l. 1939. Švedska industrija je med tem prežala na nova naročila Kremļa. Ko je bila l. 1940. SSSR odrezana od zapada, je bil sklenjen med Švedsko in sovjeti po štirimesečnih pogajanjih dodatni kreditni dogovor, po katerem bi dobili švedski dobavitelji od Švedske državni kredit v višini 100 milijonov kron za dobavo sovjetom. Že prvo leto naj bi Švedska dobavila sovjetom za 100 milijonov kron blaga, sovjeti pa so takoj naročili blaga kar za 180 milijonov. Izbruh vojne na vzhodu je te dobave preprečil. Od tedaj počiva švedska trgovina s Sovjetsko unijo in od dovoljenega državnega 100-milijonskega kredita je ostalo 60 milijonov neizkoriščenih.

Sedaj skuša Švedska znova oživiti trgovino s sovjeti in je v ta namen pripravljena dovoliti Sovjetski uniji dalekosežne kreditne ugodnosti. Težava pa je v tem, ker so si USA in Anglija že zagotovile prednost v trgovini s sovjeti in ker naj bi zakon o posoji

in zakupu veljal tudi še po vojni. Vendar pa Švedi upajo, da bodo kljub temu imeli uspeh, ker bi mogli dobavljati sovjetom hitreje in ceneje ko anglosaški velesili.

Nekateri švedski gospodarski krogi si kljub vsem razočaranjem in težavam obetajo še velike koristi od trgovine s sovjeti, pa čeprav se je že dosedaj pokazalo, da niso sovjetska naročila stabilna. Vsa naročila sovjetov se ravna le po vsakokratnih potrebah njih obojestrane industrije. Poleg tega ni mogoče stopiti v neposreden stik s sovjetskimj potrošniki, ker železen zazor loči sovjetsko državo od drugih dežel. Čez ta zazor pa ni mogoče priti, ker je sovjetska država ekskluzivna in ekspanzivna ter nedostopna za kapitalistične dobičkarke argumente.

Sovjeti naravno zelo vabijo Švede, da bi se spustili v kupčijo z njimi, istočasno pa povzročajo na Švedskem mezdne spore in druge notranje konflikte, ki morajo nujno ovirati švedsko zunanjo trgovino. Po stari sovjetski navadi se delajo kapitalistom pokloni, komunistom v kapitalističnih državah pa se daje dejanska pomoč. Pa tudi najnovejši diktati iz Kremļa dokazujejo, da ni sovjetom posebno pri sreju mirna trgovina s sosedi, temveč bolj gledajo na to, kako si osvoje, kar potrebujejo. Pri takšnem položaju pa izgledi majhne Švedske za trgovino z velikansko Sovjetsko unijo pač ne morejo biti rožnati.

Potrošnja kruba bodo racionalni v Avstraliji, ki je dosedaj vedno v velikih količinah izvažala pšenico. Z racionaliranjem se bo potrošnja pšenice v Avstraliji zmanjšala od 7.2 na 5.4 milijona stotov.

Gospodarske vesti

Predsednik Nemškega društva industrije rjavega premoga, v katerem so združeni v skupnem delu vsi nemški rudniki rjavega premoga, je ustanovil posebno nagrado za najbolj uspešno proučevanje, kako se more rjavi premog najbolj pridobivati in izkoriščevati.

Zaradi vojne se je v Nemčiji omejila tudi proizvodnja šivalnih strojev. Stroji iz zaloga se oddajajo le oboroževalni industriji in obrtnikom, ki so trpeli zaradi bombnih napadov. Gospodinjki šivalni stroji se ne smejo več prodajati zasebnikom. Da pa se ustrezne potrebam civilnega prebivalstva, ustanavlja nar. soc. ženska organizacija javne šivalnice, ki so gospodinjnam na razpolago.

Sojo — rastlino pridobivajo v Italiji v vedno večji količini, in pridobiva zala ta rastlina vedno večji pomen. V Italiji uspeva več vrst soje, ki dozori v 2 do 3 mesecih in da 15 do 20 stotov posušene soje na ha. Tudi kot kolobarska rastlina je soja dobro uporabna za krmo.

V Švici razpravljajo o splošni davčni amnestiji. Tako stanovski svet ko zvezni svet sta se izrekla za amnestijo.

V Bruslju so zaradi pomanjkanja premoga morali podnevi ukiniti električni tok kakor poroča Reuter.

Dogovor Spanije z Argentino o dobavi argentinske pšenice in argentinskega tobaka za španske dobave železa in jekla je bil sedaj odobren tudi v Buenos Airesu.

Švedska žetev bo dala letos za 25 do 30 odstotkov manjši pridelek kolani. Za vso Švedsko pomeni to izgubo 600 do 700 tisoč ton kmetijskih pridelkov.

Finski finančni minister je izjavil, da bo znašal primanjkljaj v novem državnem proračunu najmanj 3 milijarde finskih mark in so se zato morali zvišati davki.

Lord Keynes je znova odpoval v USA. Iz Londona sporočajo, da se bo pogajal o nadaljnjih dobavah po zakonu o posoji in zakupu ter o finančnih vprašanjih, ki so posledica teh dobav. Ne izključuje se možnost, da bo predložil lord Keynes nov načrt za reorganizacijo svetovnega gospodarstva, po katerem naj bi se ustanovili mednarodni gospodarski svet.

Dosedanji vodja ameriškega urada za vojno proizvodnjo Donald Nelson je odstopil, ker ni mogel uveljaviti svojega predloga, da bi se že sedaj začele priprave za zopetni zagon civilne proizvodnje. Vojaški krogi so prodrli s svojim mnenjem, da je še vedno vojna proizvodnja neobhodno potrebna.

Iz združnega registra

Pri Bolniško-podporni zadrugi nameščencev mestne občine in Mestne hranilnice ljubljanske se izbrišejo člani upravnega odbora: Strlekar Milan, Langus Jože, ing. Perko Nace, Hribar Josip in Lapajne Viktor. Vpišejo se člani upravnega odbora: Novelli Leopold, mestni služitelj, dr. Pirš Stanislav, poddirektor MHL, Tomec Ladislav, troš. preglednik, Kušar Janez, načelnik oddelka MHL in Pirnat Karol, mestni tehnik, vsi v Ljubljani.

Pijte kavo „Slast“ Ljubljana - Vič

Fabiani & Jurjovec

manufakturna trgovina

Ljubljana — Stritarjeva ulica štev. 5

Svetlobna telesa, električne stroje in aparate, elektroinstalacijski material, tehnične predmete, elektroinstalacijska dela in vse električne naprave Vam najugodneje nudi tvrdka

Slavo Kolar

Lastnik MILAN KOLAR

Ljubljana, Bleiweisova cesta 25 a - Telef. 24-66

Vas, rada BOLI GLAVA? Zakaj ne poveste nam, ko bi vam lahko pomagali?!

OKVIRJE izdeluje specialist KLEIN
Wolfova 4

A. Janežič

Knjigoveznica, zaloga šolskih zvezkov in poslovnih knjig

Ljubljana, Florjanska ul. 12-14 — Tel. 32-22

TRGOVSKA KOLONIJALNO-IMPORTNA ZADRUGA

Z O. J.

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 12

Anton Plevčak

Ljubljana - Prešernova ulica